

Kéziratok, a melyek nem
adatnak vissza ide kü-
lendők: „MURAVIDEK“
szerkesztősége Murska
Sobota, Alexandrova c.
202. szám.

Postatakarék
számla száma 12980.

Laptulajdonos:
KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDEK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden va-
sárnap. Előfizetési ára
negyedévre belföldön 15
dinár, külföldre 18 Din.
Amerikába 20 Din. Hir-
detési ár □ cm.-ként:
szövegközt és nyílttér
1-50 dinár, rendes 1.—
Din., apróhirdetés 0-70
Din. és az illeték. Több-
szórínél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. január 13.

2. Szám.

Románia,

amelytől sok más ország
vezetője sokat tanulhat.

A magyar kisebbség szenvedéseiről beszélt a szenátusban Vajda Vojvoda Sándor Románia külügyminisztere. Bebizonyította, hogy a volt Bratianu kormány egyszerűen rájuk fogta mesterségesen, köznyelven: hasból, hogy kommunisták, irredenták a kisebbségek; és ezt csak azért tette, hogy valamiképpen kinozhassa őket, saját adófizető polgárait. Nem kell ezt magyarázni, hogy nem volt ebből semmi hasznuk a románoknak, mert ma már még a velük egy huron pendülők is belátják, sőt kimutatták, hogy ez a boszuállás nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is igen nagy kárára volt az országnak. Kétségtelen, hogy az a kormány, amely a saját népét vagy annak csak egy részét elnyomja, önmagát nyomja el! Minden akciónak — a régiek szerint — reakciója, szerintem eredője, következménye van. Megkevesbedik az adófizetést viselni bíró polgára. A tönkretett adóalany emeli az ország koldusainak számát, teher az országra és semmi esetre sem lesz jóindulattal, szeretettel új hazája, új népvezérei iránt. De nemcsak ő, hanem a veleszenvedő gyermekei sem, akik ezt továbbítják unokáikra generációról generációra. A kormány iránt egyre fokozódik a bizalmatlanságuk és áttevődik a született románokra is, mert a román és a magyar paraszt nagyszerűen megértik egymást. Hiszen ez a tünet nemcsak az oláhoknál, hanem egész Európában így van. Oka a volt háború lehet.

A belügyminiszter ur panaszkepen említi, hogy őnéki — román létére — nem engedték meg, hogy gyermekei magyar és német iskolába járassanak. Minél több nyelvet tud a lakosság, annál értékebb. Az okosnak mindig uralma lesz a kevésbé okos felett, ha az ököljog a Népszövetség léte miatt önuralomra készíti a népeket.

Ha eme kijelentéseket gondosan mérlegeljük és beletekinünk a közeli jövőbe, arra az eredményre jutunk: ha talán több országban is a kormányok csendes, alattomos elnyomói a nép-

nek a nemzeti kisebbségnek és ha ezt a nép ma-holnap észreveszi, még a kormány benn született népe is undorral fog elfordulni kormányától, mert jobb szíve van a népnek, mint a vezetőknél és nemcsak sajnálattal, részvétellel, hanem hatványozott részvétellel lesz az elnyomott, a kenyerétől, állásától megfosztott, az ellenség karmaiba szorított ártatlanul szenvedő embertársai iránt, mert jól tudja, hogy a szerencsétlen társát nem a véletlen balsors tette azzá, hanem egy-egy rozlelkű, a véletlen folytán hatalomra került miniszter vagy annak alkalmazottja szándékosan okozta neki bujait. A hivatalos pecsét revolverre lesz annak használója kezében, ha rabló, állásfosztó hadjáratot akar az indítani egy-egy nemzeti kisebbséghez besorozott ártatlanul szenvedő honpolgára ellen.

A békeszerződések ilyen mártírja a saját nyelvén nem mehet, írhat panaszra a legfelsőbb hatóságokhoz, mert ott nem értik meg őt; ha pedig olyan nyelvet használ, amelyben nem járatos, félre magyarázzák, hatóságellenesnek, államellenesnek deklarálják csak azért, mert nem tudta magát kellően kifejezni s örülhet, ha pénzbüntetéssel megúsza a reá fogott irredenta, kommunista, államelleni bűnét. Ha ezek az Európába nem illő viszonyok meg nem változnak és a türehtetlen közigazgatási rendszert, az általuk készített törvényeket, szabályrendeleteket egy humánusabb fel nem váltja, ha a kisebbségek tartozásait és követeléseit ugyszintén az állam kivánalmait és követeléseit becsületes és igazságos paragrafusokba nem foglalják, és azokat pontosan végre nem hajtják, elkerülhetetlen hogy a román lakosság vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül csatlakozva, közösen el ne üzzék lelketlen vezetőiket és ojjanokat ne tegyenek helyükbe, hogy megszűnt legyen az a közmondás: „Fejétől büzlük a hal!“ Most csak az a kérdés, hogyan lehet e bajokon segíteni?

Vajda Vojvoda kijelentette, hogy Maniu miniszterelnök őszinte ember és egész bizonyos, hogy becsületesen fogja megoldani a kisebbségi kérdést. Ezt minél előbb nyélbe kell ütni és pedig egész

Politikai hírek.

A bukaresti kamara ülésén Jósika János báró a magyar kisebbségi iskolák számára államségélyt kért. Indokolta azzal, hogy ha a költségvetésbe ezévből nem veszik be a tételt, a jövő évibe nem kerül bele. A párisi egyezmény és a gyulafehérvári határozatok alapján a segély okvetlenül kijár. A kormány tagjai sokáig éltek kisebbségi sorsban és akkor gyakran hangosztatták e dolog igazságtalanságát. Ne hagyják nyomorogni azokat, akiknek javarészt köszönhetik, hogy a polcra jutottak. Nem tételezhető fel, hogy nem mernék a kisebbségi programjukat megvalósítani; mert nagy népszerűségnek örvendenek. A külföldi sajtó éppen azért üdvözölte őket örömmel, mert első sorban kisebbségi programmal léptek fel. Ezért tért vissza a külföldi tőke bizalma is. Popovici pénzügyminiszter megígérte amint az állam azon helyzetbe jut, hogy a pénzügyi viszonyok azt megengedik, azonnal felveszik a költségvetésbe.

A bolgár hadügyminiszter lemondott, mert nagy von-

zalommal van az olaszokhoz, a macedon forradalmi szervezetek védnöke volt, aki olasz fegyverrel és pénzzel látta el az embereket. Nyugdíjazták és most római követ lesz. Helyébe Bakardzsor tábornok vezérkari főnök kerül. A pravoszláv ünnepek után mindazok a miniszterek, akik a macedon forradalom érdekében exponálták magukat kicseréltetnek. Attól lehet tartani, hogy a bolgár kormányválság okvetlenül be fog következni. Az új kormányt meg fogják alakítani, de csakis a nagyhatalmak gusztusa szerint. Borisz király házassága Giovanna hercegnővel egészen bizonyos. Ezek megtörténte után kerül a sor a macedon forradalmi szervezetek megfékezésére, mely jótékonyan fog hatni a bolgár-jugoszláv közeledésre.

Török-Magyar. Magyarország már Finn és Lengyelországgal kötött döntőbírósi szerződést, most ünnepélyesen megkötötte Törökországgal is. Többek között a szerződő felek kötelezték magukat, hogy semmiféle gazdasági vagy politikai természetű megegyezéshez nem csatlakoznak, amely a másik ellen irányul; továbbá hogyha az egyik

Európába egyöntetűen, mert csak így kerülhető el az oroszoktól megjövendő európai kataklizis. Olyan rendkívül intelligens minisztereket kell alkalmazni, akik vagyonszak, akik nem szorúlnak rá az alacsonyra szabandó miniszteri fizetésre, akik világemberek, akik felül tudnak emelkedni a nacionalizmus köznapi érzései, indulatai és közepes magasságban gondolkozó észjárásai fölé, aki félre bírja tenni a beléje nevelt, más nép iránti politikai gyűlöletet, aki lelki emóció nélkül pártatlanul tud mindent megbirálni, mély szakértelemmel, de ennél még sokkal mélyebb jószívűséggel. Az igazán finom és okos uri emberek kivétel nélkül jóindulatuak, emberszeretőek. A közvetlenül alattuk levő magas rangú vezető hivatalnokok és az összes bírák csak olyanok lehetnek, akik az országban levő emberek nyelvét mind kifogástalanul beszélik és tárgyal-

gosan tudnak gondolkozni a saját érzelmeik megmozdulása nélkül. Ez azért szükséges, hogy bármelyik hivatalnok nemzetiségi elenszenve és ezzel párhuzamosan járó hivatalos hatalmával való visszaélése, bármely nyelven feljelenthető legyen. Arra kell törekedni, hogy a hivatalnokok, katonák, tanítók ne politizáljanak. Oda kell törekedni, hogy a nemzeti kisebbséghez tartozók különösképpen a szerencsétlen hivatalnokok, jobb anyagi és erkölcsi körülmények közé tétessenek, mint amilyenek között saját hazájukban voltak. Legyen megelégedett az új hazájában, jóindulatu embereket lásson maga körül, nem olyanokat, akik kihúzzák szájából a falatot: akkor meg lesz az európai béke egy része. Kevesebb katonára, kevesebb adóra lesz szüksége az országnak. Csak ilyen módon lehet talán Romániát és Európát lábra állítani.

államot békés magatartása ellenére külső hatalom megtámadná, akkor a másik szerződő fél semlegességi kötelezettséget vállal

Az atyai gondos kéz

belátása s védekezésének egyetlen intésére, Vízkereszt a bibliai három király ajándékothozó napnak huszadik százados évfordulóján, új korszak vette kezdetét Jugoszlávia történetében. Ami Királyunk, Ófelsége I. Sándor, átérzve és átértve a mai idők nehézsúlyát, látva az okot a bonyodalmakat melyek országa népének vállain súlyos terheket jelentettek s a mely alatt a nép immár ugyanis eléggé görnyedt, szintén hozott ajándékot. Nem aranyat tömjént és mirhát, de meghozta az immár oly régen huzódó politikai válságnak az Ő belátása szerinti megoldását, a legfelsőbb állami hatalom gyakorlásának a saját kezébe való vételét, ami annyit jelent, hogy a politika piszkos kezéből az áldó Atyai kézbe jutott az állami hatalomnak az a gyakorlása, melyre mindenki reményteljesen és megnyugodtan tekinthet.

Alig múlt el egy hónapja annak, hogy egyes városokban fényes külsőségek között ünnepelték meg Jugoszlávia fennállásának tizedik esztendejét. Tíz tel-

jes esztendő tellett el azóta, hogy a szerbek horvátok és szlovének egyesülését mondták ki azok a népvezetők, kik mindannyia majdnem azóta irányítja a kormány rudja mellett a nép szekerét, Tíz év sok idő, mely alatt sokat lehet alkotni, de még többet rombolni. A mi népvezetőink ellenben nem az alkotást tűzték ki célokul, hanem, mint azt Ófelsége a néphez adott vasárnapi proklamációjában is mondja: „Államunk minden hasznos célt szolgáló intézménye, nemzeti életünk előmenetele és terjeszkedése válságba van sodorva. Az ily egészségtelen politikai állapotok miatt nem csak államunk belső élete szenved kárt, hanem külpolitikai munkálkodásunk és terjeszkedésünk is, ugyanint tekintélyünk és hitelképességünk külföldön való fellendítése“.

„Parlamentarizmust, mely fejlethetetlen Atyám tradíciója után nekem is ideálommá lett, a megvakított politikai szenvedély oly nagy mértékben akarta kihasználni, hogy megfékezett minden alkotó munkát államunkban“ — mondja a proklamáció.

A parlament lejárt magát oly annyira, hogy a nép előtt egy zsibvásár képét tükrözte visz-

szá, s magukat a képviselőket sem tekintette többé olyanoknak, amint azokat tradicionális alapon, az ő magasztos hivatásuknak pontos és lelkiismeretes betöltése után tekinteni kellett volna. A nép, mely az ő egyszerű de természetes eszével és belátásával őszinte bírálatot tud magának alkotni, észrevette ezt. A gazdasági válság, a visszafejlődés és a rossz állami gazdálkodás okozta általános közgazdasági pangás, mind megannyi gyümölcse a béna parlamenti munkának, melyet a nép-

vezetők pártoskodása személyi ambíciói, faji és nemzeti aszpirációk a jelszavak tarka köntösébe öltöztetve bénított meg.

Azért hát Ófelségének a népével való ezen együttérzése haszon át minden embert; atyai intézkedését, mellyel új korszakot óhajt teremteni népe és nemzete érdekében — üdvözlje, mert itt a remény és a hit egy jobb, egy szebb jövő elérkezésében, mely jogot, békét és gazdasági előmenetelt ígér. Ugy legyen!

Délamerikai kivándorlóknak!

Járasi főnökségünk útján kaptuk Hotkó Iván szlovén származásu, már 1890. év óta Uruguayban lakó, most valami nagyobb gyár igazgatójának a ljubljana vármegyei választmányhoz intézett levelét, mellyel a hozzá intézett munkásviszonyokra vonatkozólag ad felvilágosítást. A levél m. é. augusztus 8.-áról van keltezve, s csak rajtunk mulott, hogy előbb nem került lapunk hasábjaira, mégis annak hiteles voltára és az annyira nekilendült kivándorlásra való tekintettel, népünk érdekében, ha elkésve is, de teljes egészében azt leközöljük, mely így szól:

Tekintetes Vármegyei Választmányának

Ljubljana.

Nagyságos Elnök Ur!

Válaszolva m. é. jun. hó 1.-ről kelt levelére, kérdéseire a következőben válaszolhatok:

1) Ami a munkások fizetését illeti, azok különbözőek. Nem képzett munkások kapnak S. 1.20-tól 1.80 S naponta (egy peso Uruguayban a mi pénzünkben 55 Din), míg a szakképzett munkások, pl. famunkások, lakatosok, kőművesek stb. fizetése naponta S. 2—4 (peso).

2) Sajnos, itt, különösen a téli időben nagy munkanélküliség uralkodik. De még nyáron sincs elegendő munkaalkalom; azért munkát nehéz kapni. Népünk nagyobb része utak építésénél van foglalkoztatva és hárszárú gyárakban. Ritka az a munkás, aki hosszabb ideig kitarthatóan dolgozna egy helyen.

A vadász és az erdész-leány.

Néma erdőn rigó füttyent néha,
A vadász is buvik orozva
Lába alatt csak a haraszt zörren
Minden egyéb elvész a nagy csöndben.
A szépség: az erdő kedves bája
Nem vonz semmi figyelmet magára.
A vadász az erdő rejtekében
Figyel és fegyvere töltve készen.

Ahol rózsák van egy nagy csoportban,
Mozgás van a vadász-bokorban;
Oh, milyen szép, mily isteni csodás,
Szarvas az? vagy mi is lehetne más?
Egy gondolat — szikra űzi hajtja
A figyelmes orvadászt, hogy rajta!
Zajra kél az erdő a lövésre
S a szép vadász, mintha megkövülne...

Néma erdőn vég' sir a sikoltás:
„Jaj Istenem, meglőtt a vad Tamás!“
Ott a rózsák elhervadt szirmán
Elterülve a szép erdész-leány —
Az erdész lak egyetlen virága,
Az erdésznek kicsi Rózsikája.
Anyja küldte csipkebogyót szedni
S lehet, hogy most elfogja temetni.

A harasztos vér folydogál végig,
S Tamás lelkét kinokmárikák, tépik:
Az életét feláldozná rája,
Csak felkelne erdész Rózsikája.
Fel-felsóhajt: „Istenem, Istenem!
A kezembe fegyvert miért vettem?
Miért tettem mindig ami tilos,
Ezért lettem ilyen szörnyű gyilkos!“

„Én Istenem, tegyél nagy-nagy csodát:
Keltsd fel az erdésznek Rózsikáját!
Lerovom még tenger adósságom...
Ébredj hát fel édes szép virágom!“
Könnye csordul a halavány arcra
S rálehel csókját a szép ajkra.
Fehér ingét letépi magáról
S kötést csinál Rózsikának abból.

Rózsikának szép, hófehér válla
Vérzik még, de nem lehet halála.
Mozdul lassan s fohász kél az ajkán
S így beszél az orvadásznak láttán:
„Tamás, Tamás, eztet miért tette,
Megveri a jó Istenke érte!
Ha meghalok, ott kísérték nála
S nem lesz itt e földön megnyugvása!“

Tamás a lányt könnyes szemmel nézte,
Feltekintett aztán a nagy égre:
„Nagy Ur isten, esküszöm teneked,
Fegyvert így én kezembe nem veszek!
Leszek inkább börtön sötétjében,
Mint vadászó, szabad erdőn itten!
Téged pedig erdő szép virága
Haza viszlek gondos ápolásra.“

Szomorú volt, de olyan szép mégis
S szólt a leány: „Megbocsátok én is,
Mert érzem, hogy megbocsát az Isten,
Amiért te megesküdtél itten!“
„Oh, köszönöm, erdész Rózsikája,
Jó szívedet a jó Isten áldja!
A tisztáson erdész házáat látom,
Aztán vége... elmúlt szép világom!“

De még egyre megbíználak téged,
Menj ki majd a nagy erdőre kérlek,
Ha meggyógyulsz s majd ha tavaszodik,
Middőn ott a szép vadász leány nyílik.

Szakíts akkor nekem egyet róla,
— S boldog lesz a börtön bus lakója
Azt az egyet tedd picit levélbe
S küld el nekem drága szép emlékebe!

Az erdészpár kétségbe volt esve,
Oh, odavan minden reménysege!
Rózsikájuk vadászó vállára
Ráhajlik, mint a nád ingó szála.
Válla vérzik és az arca halvány,
„Mi lőtté őt a nagy erdő alján?“
Sikolt fel az erdész felesége,
Tamás pedig leesik ott térdre:

„Én voltam, de nem tehetek róla,
Bár tehetném ezerszer azt jóra!
Itt a puskám, löjjön agyon vele,
De... erdész ur, ezt tán mégse tegye:
Elmondják majd törvénytörő urak,
Mi jár a gaz, vadászó Tamásnak!
Csak Rózsika: oh egeknek Ura,
Add, hogy neki legyen gyógyulása!“

Vasra verve, csendőrszorong között
A szép vadász börtönbe költözött.
Szép Rózsika az ablakon nézte
S nem tehetette: könnye csordult érte.
Nyolc hónap oh, nagyon hosszú idő,
De majd valahogy csak kitölti ő.
Hazajöhet majd a jövő nyárra,
Mire lehull a rózsák virága.

Hólepel ül szerte a nagy erdőn
És a tavasz olyan sokára jön.
Rózsika is meggyógyulva várja,
Hogy nyílik az erdő vadász-szája.
Egyet aztán leszakít belőle
S elküldi a Tamásnak emlékebe...

Megírja még: „Szívem bokrétaja,
Legmelegebb csókom tettem rája!...“

Mire lehullt a vadász szirma,
Szabad volt már a vadász újra
Nap-nap után kiment az erdőbe
S megpihent a vadász tövébe.
Epedve várt — de hiába várja,
Mégsem jön az erdész Rózsikája.
De im: egyszer csak eléje toppan,
Kijött hozzá otthonról titokban.

Ajkukon még egy-két csók ha járta,
Mellétük volt az erdész kutyája.
Most vették csak mind a ketten észre
S rá meredtek a komor erdészre.
Aki így szólt: „Megállj, te gaz fajta
— Ennek lett a lányom áldozatja! —
Magam ülök törvényt most felelted
Miért rajtam e csúfságot tetted!“

Szólt a leány: „Életét kímélje!
Ha nem, én is meghalok ám érte!“
Most az erdész: „Soha ilyen csodát.
Hogy védheted élted megrontóját!“
A Tamás is: „Édes uram apám
Kérve kérem, áldását adja rám!
Kijárom én az erdész iskolát
S becsülettel elveszem Rózsikát.“

Az erdészt ez nagy gondokba ejti,
Puskáját is közben leereszti.
Azután meg kezét adja rája:
„Legyen lányom vadászó araja...“
Tamás így szól: „Nem leszek az többé
Hű embered maradok örökké.
Ezentúl majd csak a jót szolgálom
S legboldogabb leszek a világon!“

GÁLOSSY JÓZSEF.

3) A munkások egyedüli népjóléti intézménye az állami munkásbiztosító pénztár — baleset ellen. Számos efféle magánintézmény is van. Az itteni törvények szerint, minden munkaadónak kötelessége alkalmazottját az állami munkáspénztárnál biztosítani. Baleset előfordultával a munkás a rendes keresetének 50%-át kapja.

4) Uruguayban mégis kevés számú szlovén nemzetiségű munkás lesz alkalmazva, nagyobb részt horvátok képviselik a jugoszlávokat. Uruguayban a jugoszlávok száma meghaladja az 5000-et, köztük csak vagy 400 a szlovén.

5) Szlovéneknek sem külön egyesületük sem újságuk nincsen. Egyedüli egyesület Montevideóban a „Jugoszláv szövetség”, amelybe meglehetősen számú jugoszláv egyén tömörült.

6) Mint fentebb említettem, csak szakképzett egyéneknek tanácsolható, hogy ide kivándoroljanak, míg közönséges munkások itten csak szaporítanak a munkanélküliek sorát.

Szívesen álllok további felvilágosítással is rendelkezésére, maradok kíváló tisztelettel:

IVAN HOTKO, Galle Grecia 312.
Villa di Cerro, Montevideo.

Az elmúlt hét történelmi nevezetességű politikai eseményei.

Uj kormány érvénytelenítve, parlament feloszlata, vármegyeház — és községi képviselőtestületek felfüggesztve, faji szervezetek feloszlata, nyilvános gyűlések betiltva, a cenzura életbe lépett.

HIREK.

— Elhalálozás. Fürst Ödön murska-szobotai nagykereskedő genyes fülbaj miatt nagyon súlyosan megbetegedett. Operálva lett, sőt orvostanárt hívtak hozzá... menthetetlennek bizonyult. A kedves jó barátunk, aki számos egyesületnek elnöke volt, csütörtökön elhunyt. Pénteken volt a temetése. Fogadják hozzátartozói a legbensőbb részvételünket.

— Ki tud róla? Kovács Julianna, aki Bunderla Istvánnál lakik Kuzdoblanje községben Prekmurjében, keresi Róza nevű lányja hollétét, Kovács Róza 3—4 éve nem írt anyjának semmit. Az anyja ezért nem tud írni lányának, mert elvesztette a régi címét. A leány legutóbb New-Yorkban volt, talán most is ott van. Ha new-yorki olvasóink közül bárki anyja segítségére lehetne, hogy a rendőrségen megtudhatná Kovács Róza címét, értesítsen bennünket vagy közvetlenül Kovács Juliannát a leány hollétéről.

— Özv. Pasicsné Amerikába utazott s néhány naponig Washingtonban lányánál Purics jugoszláv

ügyvivő feleségénél lesz. Utaztában meglátogatta Dubrovnikban a másik lányát is Dr. Racsics Sztevéannét.

— A pravoszláv karácsony miatt hétfőn a királyi udvarnál igen sok közeleti férfi tett tisztelő látogatást. Zsifkovics Petár tábornok, miniszterelnök is Öfelségének és családjának boldog karácsonyi ünnepeket kívánt. Az új kormány nem dolgozott e napon.

— A választók névjegyzékét Angliában összeállították s nagyban készülnek a választásokra. Legújabbban huszonnégy évet betöltött nők is részt vehetnek a politikában.

— Egy Fokker-féle repülőgép Amerikában próba-repülést végez. Felszállott már vagy öt és fél napja és azóta állandóan fent kering. Eddigi már 134 órai repülésével, amellyel 9600 mérföldet tett meg, minden aeroplán és légűj rekordot megdöntött. Egyszer csak elfogy a benzinje.

— Az Amerikában jelenleg dühöngő spanyol nátha nem olyan ártatlan erejű mint a milyennek eddig közölték a lapok, mert a kimutatás szerint kilenc hét alatt 12.000 embert parancsolt ki az élők seregéből.

— Az orosz hadseregnek volt főparancsnoka Nikolaj Nikolajevics nagyherceg antibesi vilájlában meghalt.

— A hadi törvényszék Aguas Calientesben tizenegy felkelőt, akik a vasuti rablásban részt vettek, azonnal a vasut vonal menti telegráf póznákra felakasztatott.

— A francia pénzügyi botránynak messzemenő nyulványai vannak. A Gazette de France párisi rádióleadóval, magas rangú arisztokratákkal és politikusokkal volt összeköttetésben. Most ezek letartóztatását várják.

— Afganisztánban a Shinvari törzseket Amanullah király csapatai legyőzték. A király engedményeket tesz, de a lázadónak meg nem bocsát.

— Noviszádon éhenhalt, megfagyott egy hetven éves kofa. Az államnak kellene gondoskodni arról, hogy az ilyen egyedül álló már magukkal tehetetlen emberek menedékhelyet kapjanak s ne kelljen nekik az éhségtől, a hidegtől elpusztulni.

— A neuzinai jegyző vagyos, pontos, feleséges ember volt. 2-án szerdán fél tizenegykor éjjel felébredt a mellette fekvő felesége, mert revolverlővést hallott. Csakhamar megpillantotta holtan fekvő férjét átlőtt fejjel. A revolver a földön hevert. Nem tudni öngyilkosság vagy gyilkosság áldozata-e a jegyző, kinek semmi oka nem volt, hogy öngyilkosságot elkövessen.

— Husz hónapi fogházra lett ítélve Zseli Mihály temerini csendes, békés gazdálkodó, mert

agyonlőtte nővére kintóját Pasztort temerini kereskedőt, aki állandóan részegeskedett, feleségével rettenetesen rosszul bánt és m. é. október 6-án a tőle elváltan élő asszonyhoz akart bemeni, hogy őt meggyilkolhassa.

— Egy kitűnő magyar íróhoz Móricz Zsigmondhoz betört a körözés alatt álló, elzülött, építész mérnök testvéröccse Sándor, aki a leányfalusi villában akart pénzhez jutni, hogy Ausztriába utazhasson.

— A St-etinne községben levő bányarésztvénytársaság nehézségekkel küzdött és ezért a Loire-medencében kitört a bányászsztrájk. Négyezer bányász maradt kenyér nélkül. Nehogy raboljanak kihirdették az ostromállapotot. Délfranciaországban, Spanyolország északi részén, Délolaszországban és az őket összekötő tengeren 5 év óta nem látott hó esik és pedig oly viharral, árvizekkel egybekapcsolva, hogy a nagy oc-ánjárók is a kikötőkbe futottak. A telefon, táviró, villanyvilágító vezetékek mind össze vannak tépve. Ellenben Bulgáriában 17 fokos tavaszi meleg van.

— Délamerika. A pánameikai konferencia döntését Bolívia még nem fogadta el. Ugyilátzik a konfliktus még egyszer kiélesedik sőt a bolíviai csapatok újabb paraguayi erődöket szálltak meg.

KINO

v MURSKI SOBOTI

V NEDELJO 13. januarja
popoldne ob 3, zvečer ob 8 uri

Texaški Jahači

Pustolovina sa divljeg zapada u 7 činova.

U glavnim ulogama:
TOM MIX.

V nedeljo 20. januarja

ANNIE LAURIE

LILLIAN GISH.

VSTOPNINA: I. prostor 12 D.,
II. prostor 8 D., III. prostor 5 D.

Akumulátorokat töltésre
elfogad.

Lastnik kina
GUSTAV DITTRICH.

Zastupstvo Israel. bogošt. općine v Murški Soboti javlja tužno vest, da je 10. januarja 1929. preminul njen zaslužni predsednik gospod

Edmund Fürst.

Upravni odbor in zastupstvo Izraelitske bogošt. općine ohrani svojemu predsedniku časten spomen.

Murska Sobota 10. januarja 1929.

FIGYELEM!

VÓLEGÉNYEK!

IR. HALMOS férfiruha kereskedés

ajánl kész vőlegényruhákat fekete és sötétkék kamgarnból

Din 375.—

Din 475.—

Din 575.—

mérték után 50 dinárral többé kerül

Murska Sobota, Aleksandrova c. 195.

TORMA.

A zenértő háborus „nagyságos” asszony.

(Kritikus.) Hallotta nagyságos asszonyom »a tempót« megszoktette a zongora művész?

(Nagyságos Asszony) Értetetlen! Én meg azt hittem nem törődik a nőkkel semmit sem.

GAZDÁLKODÁS.

Nagy kár érte Bencik Kati 52 h. számú vaneasai lakost, mert két lova kb. egy napi betegség után egy éjszaka elhullott olyan fertőző betegségben, mely eddig a tudományos könyvekben le sincsen írva, mert az ilyen kóros elváltozás lovon nem észleltetett, ellenben szarvasmarhán és más fajú állaton már elég gyakran előfordult. A betegség neve: heveny vérömléses szeptikémia. Az egyszerűbb latin neve „Pásztorellozisz.” Csakis az azonnali az első három-négy órán belüli gyógykezelés nyújthat reménységet a gyógyulásra. A megkésztet kezelés soha sem lehet eredményes. A jégverés okozta nagy eleséghiány az állatok szervezeteit erősen legyengítette, a sötét istálló és még sok más itt fel nem sorolható ok mind elősegíti a fertőzések lehetőségeit. Ha az állatok bebiztosítva lettek volna, most 80% megtérülne. Ugyálszik nem marad más hátra Prekmurjének községenként vagy községi csoportokként szövetkezni kell és a kölcsönös állatbiztosítást meg kell teremtenünk. Ha nem lesz hasznosuló célból megalakítva, akkor annak prosperálni, kell mert hasznos, üdvös intézmény.

KÖZGAZDASÁG.

Európa gazdasági életére igen fontos munka folyik, amely nemcsak Közép Európa országait gazdagítja, de elsősorban Németországnak olyan perspektivákat nyit, amely szerint annak vagyonát, gyárait, forgalmát erősen fogja meghatározni. Negyven évvel ez előtt sokat beszéltek arról, hogy milyen áldás lenne az egész kontinensre, ha a Dunát összekötnék a Majnával, Rajnával és így a Fekete tengert az Északi tengerrel. Ime akkoriban egész Európának kellett volna anyagi segítséget nyújtani, most Németország maga elkészíti az összekötő csatornát, hogy a munkanélküliség keserveit valamiképpen enyhítse, a népet foglalkoztassa. Ez a csatorna 1932—33-ra fog elkészülni. A gondolat nagyon régi, tán ezeréves is van. Nagy Károly és Napoleon is sokat foglalkozott a kelet és nyugat vízi összeköttetésével. Ez a csatorna a legfontosabb gyáripar és kereskedelemi pontokat érinti. A Majna 500 km. hosszúságban nyitja meg Középné-

metország utait. 2850 km. a Duna hossza. A tengeri hajozást érzékenyen érinti ez a folyami hajózás, amely 1500 tonnás uszályok közlekedésére lesz alkalmas téve. A közlekedés olcsóbb lesz bármely más utiránynál. Magyarország éppen ezért újja építette a csepeli kőtötöt, amely Középeurópa legmodernebb kikötőivel versenyez. Bamberg majnai kikötő nagy forgalmi kikötővé lesz. Asaffenburgig a Majnán Páaszáig a Dunán már is 1500 tonnások az uszályok. E két végpont 700 km. távol van egymástól. Szükséges, hogy a víz mélysége 2 méter 30 cm. legalább legyen. Ezt a 700 km.-t ilyen magasságú víztömeggel kell ellátni. A munkálatok három részleten kezdődtek. A Majna Asaffenburgtól Vürzburgig és a Duna szabályozása mélyítése Páaszáutól felfelé. A második részlet Vürzburgtól Bambergig, a harmadik részlet Nürnberg-től a Dunáig építendő csatorna. A munkálatok javában folynak és a sok előre nem számított akadályok miatt sok bonyodalommal kell megküzdeni. A védőgátak építését már a múlt évben megkezdtek és most derül ki, hogy 56 méter magasnak kell lenni. Ezen toronymagasságú gátak legfőbbje Firetnél 1925-ben már elkészült. Páaszáú felett eltávolították a nagy sziklákat, hogy nagyobb uszályok jövetmenet két sorban elférhessenek. E gátak mellett egy óriási villamos központ épült az egész nagy környéket villamos árammal fogja ellátni. Az egész vonalon 400.000 HP villamos áram készül. Ha meggondoljuk ezzel a természetes erővel mennyi szén fog megtakarítani Németország a sok éven át, már ez magában milliárdok és milliárdok megszapordását jelenti. Ha régebben ez a víziút első sorban katonai nézőpontból volt kíváncs és előbbre vitte volna a kelet felé való igyekezt. most, gazdasági szempontból fontos követelmény, mert kelet felé fogja vinni a kész gyári termékeket, keletről nyugat felé pedig a gyárak részére szükséges nyersanyagokat. Ez az újabb vérkeringés is mint az európlának, a ceppellinek, az autók közelebb hozzák az embereket egymáshoz. Bensőbb lesz az érintkezés az egymásraltalság. A nyelvek, vallások egyre jobban keveredni, a szeretet emelkedni a faji stb. féle gyűlölet fogni fognak. Nem az lesz a tiszteletre méltó, aki veri a mellét, hogy ő ilyen meg olyan román, szerb, magyar, német hanem, aki munkálkodásával emberszeretettel fog kitűnni a többi közül.

Részes molnár,

jó gyakorlattal, önálló munkás, esetleg ellátással felvétetik február 1.-re.

Kéthetedes henger,

jókarban lévő „Ganz”, megvételre kerestetik. Ajánlatok igények megjelölésével „Kühär malom Puconci”-ra küldendők.

KERESKEDELEM.

Áru:

M. SOBOTA, január 11.

100 kg.	Buza	Din.	255—
»	Rozs	»	255—
»	Zab	»	250—
»	Kukorica	»	325—
»	Köles	»	225—
»	Hajdina	»	225—
»	Széna	»	110—150
»	Bab cseres.	»	600—
»	vegyes bab	»	450—
»	Krumpli	»	85—
»	Lenmag	»	500—
»	Lóhermag	»	2800—

M. SOBOTA január 11.

1 kg.	III.	II.	I.	prima
Bika	7.—	8.—	8.50	8.75
Üsző	7.—	8.—	8.50	8.75
Tehén	3.—	4.—	5.—	6.—
Borju	—	—	—	12.—
Sertés	—	—	15.—	16.—
Zsir I-a	—	—	29.—	32.—
Vaj	—	—	—	35—45
Szalonna	—	—	25.—	28.—
Tojás 1 drb.	—	—	—	1.25

Pénz.

1 Dollár	=	Din.	55.90
1 Pengő Budapest	=	»	10.—
1 Schil. Bécs	=	»	7.99
1 Kor. Praga	=	»	1.67
1 Lira	=	»	2.46
Zürichben 100 Din	=	9.135	sfrk.

Eladó

lakatos és kovács szerszámok és egy furógép. Bővebbet TERPLAN MÁTYÁS-NÁL Máli Sálóvci.

APNENČEVA MOKA

POSPEŠEVALKA RASTI ŽIVINE

Čim več apna vsebuje krma

tem več ga dobi živina za kosti
tem močnejša padejo teleta
tem več ga je v mleku

Čim več apna v mleku

tem boljše rast sesajoče živine
tem večjo težo doseže
tem bolje in lepše se razvija

Čim več apna v krmi

tem bolj rejena je živina
tem bolj zdrava živina
tem manj kostolomnice

Apno na travnikih nadomesti klajno apno v krmi

zato skuša vsak umen živinorej
ječ pridelati krmo z dovolj apna,
zato gnoji svoje travnike in paš-
nike z ogljikokislim apnom

KMETOVALCI!

Uporabljajte za gnojenje 97 do
100 odstotno ogljikokisló apno,
ki ga nudi po najnižjih cenah

EUGEN in ARNOLD HEIMER
MURSKA SOBOTA.

Jobb házból való fiu

tanulónak

felvétetik, BRAUN ALAJOS pék-
mesternél Murska Sobota.

Vsakovrstne sirove
in svinjske kože

k u p u j e

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann

Murska Sobota

Cerkvena ulica 191.

ÉRTESÍTÉS.

Tudomására adom a n. é.
közönégnek, hogy Puconcin a
Küzmicse-féle vendéglőt átvetttem
és azt január 13.-án megnyitom.
Kérem szíves pártfogásukat. El-
sőrendű italról, ételről és zenéről
gondoskodva van.

Tisztelettel:

KOLOSSA MIKLÓS.

Rádiók

Rádióalkatrészek

Lámpák, Batteriák

Puch

Biciklik

Motorkerékpárok

jutányosan kaphatók

Nemecz János

vas és gépkereskedésben
Murska Sobota.